

TER BESLISSING

Aan

Staatssecretaris T&D

**Directoraat-Generaal
Belastingdienst**

Inlichtingen

@minfin.nl
www.minfin.nl

Datum
28 april 2020

Notitienummer
2020-0000081935

Auteur

Van
Kopie aan

notitie

Overlegstructuur VNG en uitbreiding
ondersteuningstraject

Aanleiding

Op 2 maart jl. heeft een eerste bestuurlijk overleg plaatsgevonden met een aantal gemeenten (zie in de bijlage de 13 uitgenodigde gemeenten). Op 19 mei vindt een digitale vervolgbijeenkomst plaats om 19.00 uur via WebEx. De burgemeester van Tilburg, , zal de avond voorzitten. Door middel van deze notitie wordt u hierop voorbereid. Wij bespreken de bestuurlijke bijeenkomst graag met u voor.

Kern

Deze notitie is als volgt opgebouwd:
- Voorgestelde geannoteerde agenda

Toelichting op agenda

1. Terugblik afspraken 2 maart
2. Pilot
3. Resultaten pilot
4. Handelingsperspectief n.a.v. pilot

- Betrokkenheid VNG

Toelichting

Beslispunt 1

Gaat u akkoord met de onderstaande agenda?

Deze zal in aangepaste vorm worden gedeeld met de gemeenten.

Voorgestelde agenda

Wij stellen de volgende agenda voor de tweede bestuurlijke bijeenkomst met gemeenten voor het ondersteuningstraject voor gedupeerde ouders in de toeslagzaak voor. Deze is afgestemd met de VNG.

- 1) Woord van welkom en toelichting kabinetsreactie
In het woord van welkom wordt kort het belang van de rol van de gemeenten benadrukken (staan dicht bij de burgers) en dat u verheugd bent dat dit zo positief wordt opgepakt. Ook kunt u stilstaan bij de ambities die de vorige bijeenkomst zijn uitgesproken. Daarnaast kan ook de heer Weterings een woord van welkom uitspreken.
- 2) Toelichting op kabinetsreactie

Vervolgens kunt u op hoofdlijnen ingaan op de inhoud van de kabinetsreactie. Voorafgaand aan de bijeenkomst wordt ook een samenvatting van de kabinetsreactie onder de gemeenten verspreid.

3) Aanpak pilot

In dit onderdeel wordt kort de aanpak van de pilot toegelicht. Hier kan onder andere worden ingegaan op de verschillende scenario's die hebben voorgelegen en de (wettelijke) beperkingen.

4) Resultaten pilot

Deze resultaten zullen o.a. worden toegelicht door de drie pilotgemeenten. Na de resultaten halen we graag de perspectieven van de gemeenten hierover op. Hier wordt ingegaan op de conclusies die kunnen worden getrokken uit de resultaten van de pilot.

5) Handelingsperspectief

In dit deel kunnen conclusies worden getrokken. Op basis van de resultaten wordt voorgesteld voor CAF 11 door te gaan met scenario 2 en voor overige gedupeerde ouders scenario 3 aan te houden. Daarnaast zal worden ingegaan op de wijze waarop dit initiatief ook landelijk kan worden uitgerold. Tot slot wordt

In de bijlage is een concept-presentatie opgenomen die gebruikt kan worden tijdens het bestuurlijk overleg. De eerste twee sheets kunnen vooraf worden gedeeld.

Toelichting op de agenda

1. Terugblik ambities 2 maart

Het overleg van 2 maart jl. heeft geleid tot de volgende (gezamenlijke) ambities:

- Het bundelen van de krachten en het samen inrichten van ondersteuning aan gedupeerde ouders, zodat zij meer ondersteuning krijgen dan alleen financiële hulp, en weer grip op hun leven of hun situatie krijgen.
- Het ontwikkelen van een gedragen samenwerkingsmodel voor de gemeenten en de Belastingdienst, zodat de gemeenten hulp kunnen verlenen aan de gedupeerde ouders. Dat model moet, ondanks het grote aantal te betrekken gemeenten, werkbaar zijn voor zowel de gemeenten, de Belastingdienst en UHT, en primair vorm en inhoud geven aan de noodzakelijke hulp voor de gedupeerde ouders.
- Gebruikmaken van elkaars specialismen en expertise en het delen van kennis en ervaringen
- Zorgen voor, indien de aanpak succesvol blijkt, structurelere samenwerking tussen gemeenten en Belastingdienst in de toekomst.

Tot slot is aan de gemeenten toegezegd dat ze betrokken worden over een nieuw (toeslagen)stelsel. Dit heeft geen betrekking op dit ondersteuningstraject, maar de betrokkenheid van de gemeenten wordt wel besproken onder het agendapunt 'Handelingsperspectief'.

2. Pilot

In maart is een pilot gestart met drie gemeenten: Amsterdam, Rotterdam Tilburg. Gezamenlijk is gekeken hoe de gedupeerde ouders het beste geholpen kunnen worden en wat daarvoor nodig is. De ervaring en expertise die we opdoen tijdens de pilot gebruiken we vervolgens voor de ontwikkeling van een breder uit te rollen samenwerkingsmodel met de gemeenten. Voor deze pilot zijn gezamenlijk 4 doelstellingen geformuleerd:

1. Opzetten en testen van **het interne proces** binnen de Belastingdienst en gemeenten voor een succesvolle samenwerking

2. Opstellen van **handelingsperspectieven** aan de hand van de pilot casussen, voor het opschalen naar alle gemeenten
3. In kaart brengen welke **informatie** de gemeente nodig heeft van de Belastingdienst per type vraag
4. Inschatten aan de hand van de pilot hoe groot de **belasting** aan de kant van de Belastingdienst is voor het opschalen

Die doelstellingen hebben geleid tot de volgende scenario's:

1. Gegevens delen: Vroegtijdig de BSN's en NAW-gegevens van (mogelijke) gedupeerde ouders delen met gemeenten. Dat betekent dat op het moment van delen nog niet bekend is of de ouder ook echt een schuld of andere problemen heeft. Momenteel mist echter wettelijke grondslag voor het delen van deze gegevens.
2. Doorverbinden: De Belastingdienst belt de ouder op en verbindt de ouder door met de gemeente. Logistiek lijkt het echter niet mogelijk om dit voor een grotere groep gemeenten te faciliteren.
3. Aansluiten bij reguliere communicatiemomenten: Communicatiemomenten van de Belastingdienst worden ingezet om burgers te attenderen op het hulpaanbod vanuit gemeenten, na inzet van VNG wordt aangesloten bij middelen/ kanalen vanuit VNG en Gemeente (zoals regionale/ gemeentelijke ouderbijeenkomsten)

Met scenario 2 en de bovengenoemde doelstellingen is de pilot gestart met 45 dossiers, waarbij we ons richtten op de CAF-11 doelgroep. Deze doelgroep heeft, waar van toepassing, compensatie ontvangen. Zoals gesteld betekent dit niet dat de gedupeerden daarmee in brede zin is geholpen.

3. Resultaten Pilot

Totaal aantal ouders in de pilotgroep	47
Aantal doorverbonden ouders	4
Aantal ouders dat later de gemeente wil bellen	12
Aantal ouders geen interesse	17
Aantal ouders niet bereikt	14

Uit gesprekken met ouders die de Belastingdienst heeft gevoerd is het volgende beeld ontstaan:

- Fijn om verhaal te kunnen delen, blij dat er wordt meegedacht.
- Hulp komt laat, (eventuele) compensatie is al gedaan (let wel: de pilot heeft gedraaid met ouders van CAF 11).
- Veel vragen voor persoonlijk behandelaar.
- Bij veel ouders bestaat de wens om zelf op een geschikt moment de gemeente te kunnen bellen (of nummer te ontvangen en er over na te denken). In die gevallen wordt er dus niet doorverbonden.

Uit de gesprekken met ouders die gemeenten hebben gevoerd is het volgende beeld ontstaan:

- Burgers gaven aan dat het fijn is om verhaal te kunnen delen.
- Een tweetal kleinere hulpvragen is meteen opgepakt, voor een tweetal grote hulpvragen is een traject gestart met de burger.
- Ook hier kwam nog een vraag voor de persoonlijk behandelaar van de Belastingdienst naar voren.

Er zijn nog geen burgers geweest die op eigen initiatief met de gemeente hebben gebeld (waarbij wel het telefoonnummer is achtergelaten door de Belastingdienst).

Bevindingen en conclusies:

- Burgers die worden doorverbonden kunnen goed worden geholpen. Het zelf de burger laten bellen naar de gemeente (nummer verstrekken) heeft op deze termijn nog niet veel resultaat opgeleverd, en hierbij verliezen we (vanuit Belastingdienst/Gemeente) de regie.
- Ouders in de pilotgroep hebben niet veel animo getoond voor hulpverlening vanuit de gemeente. Naar verwachting is die animo bij groepen die nog geen compensatie-bedrag hebben ontvangen groter.
- Zonder persoonlijk contact (enkel telefonisch) is het lastig om goed contact te maken en vertrouwen te winnen.
- Door het niet kunnen delen van gegevens met gemeenten is het eerste contact van de ouder met de Belastingdienst. Dit roept wellicht een ander sentiment en reactie op dan wanneer de gemeente zelf direct contact zou leggen. De gemeente kan daardoor ook niet nagaan of een burger al bekend is bij de gemeente.

4. Handelingsperspectief

Vervolgstappen

Brede doelgroep

Wij stellen voor om met een bredere doelgroep gedupeerde ouders de pilot conform scenario 3 te vervolgen. Vanwege de omvang van de groep is het niet mogelijk om alle ouders individueel te bellen (scenario 2). Scenario 3 houdt in dat ouders via verschillende communicatiekanalen op 'reguliere communicatiemomenten' (bijvoorbeeld bij verzending van brieven) worden geattendeerd op het hulpaanbod bij gemeenten. Hoewel de resultaten van deze eerste pilot minder positief zijn dan verwacht, is het advies om dit te doen omdat:

- de CAF-11 ouders reeds compensatie hebben ontvangen en daarmee mogelijk niet helemaal representatief zijn voor de andere doelgroepen;
- de Corona-crisis mogelijk negatief effect heeft gehad op het vervolg van deze pilot met 47 posten;
- uit diverse ouderbijeenkomsten en gesprekken met gedupeerden gebleken is dat de behoefte aan brede hulp wel degelijk bestaat;
- het traject alsnog heel waardevol kan zijn voor de groep burgers die wel bereikt worden.

CAF 11

Voor de ouders die betrokken zijn in de CAF 11-zaak stellen wij voor scenario 2 aan te houden. Dat betekent dat de ouders worden gebeld door de Belastingdienst en indien zij dit wensen direct worden doorverbonden naar gemeenten.

'Tweede spoor'

Op dit moment wordt nog onderzocht of gegevens aan gemeenten kunnen worden verstrekt nadat de ouder hiervoor schriftelijke toestemming heeft gegeven. Deze mogelijkheid moet eerst voorgelegd worden aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Indien deze goedkeuring verleent, kan voor de groep ouders die toestemming verleent scenario 1 worden uitgewerkt.

Toekomstige initiatieven

Wettelijke grondslag

Het kunnen verstrekken van gegevens aan gemeenten blijkt een wens te zijn die al langer bestaat. Op dit moment wordt met SZW contact gezocht om te onderzoeken of er een wettelijke grondslag kan worden gecreëerd om gegevens van burgers vanuit de Belastingdienst vroegtijdig met gemeenten te kunnen delen.

Meedenken stelsel

Het is belangrijk om in de ontwikkeling en implementatie van toeslag-modellen een zo breed mogelijk draagvlak te krijgen. Daarom worden gemeenten uitgenodigd om regelmatig de voortgang kritisch tegen het licht te houden. Op dit moment wordt gedacht aan een klankbordgroep van een aantal (bijvoorbeeld 6) gemeenten die op dit terrein kennis en expertise hebben en die ook bereid zijn om bij de uitwerking in wetsvoorstellen hun input te leveren of maatregelen uitvoerbaar zijn voor gemeenten en doenbaar voor de doelgroep.

Betrokkenheid VNG

Zoals in het SCT van 1 mei is besproken, wordt scenario 3 met behulp van de VNG op korte termijn ook landelijk uitgerold bij andere gemeenten. De VNG heeft aangegeven hiervoor een bestuurlijk overleg te willen plannen, zodat afspraken geformaliseerd kunnen worden. Een eerste afspraak op ambtelijk niveau vindt op naar verwachting volgende week plaats. Naar verwachting wordt dan ook duidelijk op welke termijn dit scenario landelijk kan worden uitgerold.